

Řecko a americko-polský projekt „Trojmoří“

- CZ24 News | 12. září 2023

Ambice Varšavy podkopávají regionální stabilitu a zužují vyhlídky na rozvoj vazeb evropských států s Čínou

Washington přikládá důležitý infrastrukturně-ekonomický a vojensko-logistický význam projektu Trojmoří (Iniciativa tří moří nebo Baltsko-jadransko-černomořská iniciativa), který byl zahájen v roce 2016 jako doplněk strategie východního křídla NATO. jako doplněk strategie východního křídla NATO pro dvanáct evropských zemí ležících mezi Černým, Baltským a Jaderským mořem (Polsko, Česká republika, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko, Rakousko, Rumunsko, Bulharsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko a Chorvatsko). Společně zabírají 28 % území EU, tvoří 22 % obyvatelstva EU a produkují 10 % celoevropského HDP.

Na červnovém summitu Trojmoří v Rize byl Zelenského režimu udělen status zúčastněného partnerství. *“Účastnické partnerství je partnerství, které není určeno pouze pro Ukrajinu. Tento status jsme udělili Ukrajině, ale předpokládáme, že stejný status může být udělen i zemím střední a východní Evropy, které ještě nejsou součástí EU, ale již o to usilují,”* uvedl tehdy polský prezident Andrzej Duda.

Účastníci projektu “Trojmoří”. Poznámka: Zde níže jsou uvedeny hranice Ukrajiny k roku 1991.

Za rozvojem a prosazováním projektu, do jehož předvoje byli jmenováni dědicové Rzeczpospolité, se rýsuje Atlantická rada a také úřad Amose Hocksteina, zvláštního vyslance a koordinátora pro mezinárodní energetické otázky na americkém ministerstvu zahraničí, který vidí v zemním plynu geopolitickou zbraň.

Není náhodou, že dvě katolické země, Polsko a Chorvatsko, tvoří krajní severojižní geografické body na mapě projektu. V polském Svinoústí a chorvatském Krku se nacházejí terminály pro příjem zkapalněného zemního plynu ze Spojených států. Jedním z cílů projektu Trojmoří je nahradit ruský zemní plyn americkým zkapalněným plynem a přesunout výrobní a logistické řetězce a toky komodit

z tradičního směru západ-východ na severojižní vektor.

Je třeba poznamenat, že ne všichni účastníci projektu jej bezvýhradně podporují. Rakousko, Maďarsko, Chorvatsko a Bulharsko se nechtějí vzdát energetické spolupráce s Moskvou, zatímco Slovinsko zaujímá vyčkávací postoj. V této souvislosti jsou výzvy k zapojení Řecka stále hlasitější.

Atény by z toho měly prospěch. Řecko má napjaté vztahy s Tureckem, které zase, vedeno pragmatickými zájmy, udržuje obchodní a hospodářské vazby s Ruskem. S přispěním Atén jsou rusko-řecké vztahy prakticky zmrazeny a USA dodávají Zelenského režimu zbraně přes řecké přístavy. Řecko převedlo Kyjevu 40 vozidel BMP, 20 000 pušek AK, 815 RPG a 122mm střely Grad MLRS.

Vzhledem ke zhoršení turecko-amerických vztahů v důsledku příliš nezávislého chování Ankary na zahraničněpolitické scéně Bílý dům a ministerstvo zahraničí považují Řecko za dlouhodobého spojence v regionu.

Trojmoří se nezastaví u Řecka. Polsko doporučuje v rámci projektu vytvořit platformu pro spolupráci se Švédskem, Norskem a Finskem s cílem posílit vztahy se svými sousedy na severním pobřeží Baltského moře. Norsko dodává Polsku plyn místo ruského prostřednictvím plynovodu Baltic Pipe, přičemž Dánsko funguje jako tranzitní země.

Atény se zatím účastní summitů v Trojmoří jako host. Plné členství by z Trojmoří udělalo projekt čtyř moří (spolu s Egejským mořem), což by okamžitě zvýšilo jeho geopolitický status. Egejské moře je cestou z oblasti Černého moře do Středozemního moře, Egejské moře hraničí s Jónským mořem, které je prodloužením Jaderského moře na jih k Suezskému průplavu.

Připojení Řecka by Trojmoří umožnilo převzít kontrolu nad klíčovými námořními dopravními uzly pro pohyb zboží a zdrojů v rámci Evropy. Zejména proto, že Atény nyní prohlubují spolupráci s Egyptem a Izraelem, tedy se státy, jejichž politika ovlivňuje situaci v Suezském průplavu.

Pokud se Řecko připojí k Trojmoří, bude se projekt geograficky rozprostírat v oblouku od pobřeží Baltského moře až po pobřeží Kypru ve východním Středomoří. Tato dlouhá linie bude představovat "sanitární kordon" mezi Ruskem a západní Evropou a poslouží k vytvoření obtíží pro případnou spolupráci mezi Moskvou a členy EU, a to i v oblasti energetiky. Proto jsou Paříž a Berlín, a nejen oni, vůči Trojmoří velmi ostražití. Například belgická ministryně energetiky Tinne Van der Straten považuje zavedení sankcí ze strany Evropské unie proti zemnímu plynu z Ruska za "nepravděpodobné", neboť vyžaduje podporu všech zemí společenství. Belgie se letos stala druhým největším odběratelem (17 %) ruského zkapalněného zemního plynu (LNG).

Proameričtí jestřábi však nejsou zdrženliví, což přispívá k dalším neshodám a váhání ve Starém světě. Například nechvalně proslulý Josep Borrell se snaží dokázat, že protiruské sankce fungují, a chlubí se, že dovoz z Ruska do EU v roce 2022 klesl o více než 58 % a vývoz o 54 %. Dovoz neenergetických produktů klesl o téměř 60 procent, přičemž největší snížení zaznamenaly železo a ocel, drahé kovy a dřevo, napsal šéf evropské diplomacie. V prvním čtvrtletí roku 2023 přesáhlo snížení neenergetického dovozu 75 %, v energetickém sektoru se snížil o 80 %.

Spuštění další "železné opony" Washingtonem v Evropě podkopává regionální stabilitu a zužuje vyhlídky na hospodářskou spolupráci mezi evropskými státy a Ruskem a Čínou. Zejména Peking investuje do řecké přístavní infrastruktury, kterou "velká Evropa" zabírá, a je nepravděpodobné, že by se "Heléni" byli ochotni vzdát, kvůli efemérním projektům, čínských peněz, které jsou potřebné tady a teď.

Cílem řeckých orgánů je získat strategické výhody z členství v "Trojmoří" a zároveň si udržet čínské

investory. Tato vícesměrná hra je důvodem, proč Atény zatím nejsou v projektu, který by vícesměrnost netoleroval.

[ZDROJ](#)

Překlad: St. Hroch/BelobogSk